

З В І Т

про підсумки виконання Програми економічного та соціального розвитку міста Харкова за I півріччя 2025 р.

Розділ I «Адміністративні послуги».

З метою забезпечення життєдіяльності міста, виконання завдань, пов'язаних із забезпеченням доступу громадян до отримання адміністративних послуг в умовах воєнного стану з 18.05.2022 продовжує роботу Центр надання адміністративних послуг м. Харкова та його одинадцять територіальних підрозділів (далі – ЦНАП м. Харкова).

Основні проблеми галузі:

- нестабільна робота певних державних реєстрів;
- відсутність єдиного документообігу між ЦНАП м. Харкова та суб'єктами надання адміністративних послуг;
- необхідність цифровізації максимальної кількості адміністративних послуг на державному рівні, відсутність єдиного підходу до запровадження е-послуг, запровадження електронних послуг на різних порталах органів влади, з різними інтерфейсами, стандартами та засобами е-ідентифікації.

Шляхи розв'язання проблем:

- повне припинення бойових дій на території Харківської міської територіальної громади;
- вдосконалення каналів комунікації із суб'єктами надання адміністративних послуг, в тому числі на державному рівні.

Протягом I півріччя 2025 року в ЦНАП м. Харкова надавалося 456 видів публічних послуг, а саме: 244 адміністративних послуг, 7 у сфері нерухомості, 19 у сфері оподаткування, 186 соціального характеру.

У звітному періоді до ЦНАП м. Харкова за отриманням адмінпослуг послуг зафіксовано 285627 звернень, у тому числі прийнято 124833 адміністративних справ, надано безпосередньо адміністраторами у ЦНАП м. Харкова 996796 консультацій та видано 58108 готових результатів адміністративних послуг.

Для якісного надання адміністративних послуг дуже важливий постійний зворотний зв'язок зі споживачами послуг, що дозволяє знаходити методи поліпшення різноманітних сервісів.

За 6 місяців 2025 року надано 113293 консультацій суб'єктам звернень з питань надання адмінпослуг через Call-центр за допомогою голосових каналів зв'язку.

Також, за аналізований період адміністраторами опрацьовано 3289 звернень, з них надійшли через: соціальну мережу Facebook - 460, електронну пошту ЦНАП м. Харкова - 2050, електронний кабінет ЦНАП м. Харкова – 779.

Разом з цим, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.08.2021 № 864 «Питання організації моніторингу якості надання адміністративних послуг» проведено заходи щодо запровадження оцінки рівня задоволеності суб'єктів звернення в оновленому форматі з використанням комп'ютерної програми «Модуль оцінки рівня задоволеності суб'єктів

звернення». Щоденно проводиться аналіз відгуків, залишених суб'єктами звернень через засоби зворотного зв'язку та вживаються заходи щодо виявлених зауважень.

Всього з початку запровадження системи он-лайн моніторингу та оцінки якості послуг опрацьовано 500 відгуків. Рівень задоволеності суб'єктів звернень складає – 99,6 %.

У ЦНАП м. Харкова надавалися певні послуги, які обумовлені часом:

- реєстрація інформаційного повідомлення про пошкоджене/знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації;

- прийом заяв на отримання компенсації за пошкоджене майно.

За I півріччя 2025 року прийнято 13 повідомлень про безоплатне розміщення внутрішньо переміщених осіб, 2804 інформаційних повідомлень про пошкоджене майно та 2343 заяв про надання компенсації.

В ЦНАП м. Харкова фахівцями Благодійного фонду «Право на захист» - офіційного партнера Управління Верховного комісара ООН у справах біженців запроваджено прийом заяв на отримання грошової допомоги від громадян, що постраждали від воєнних дій, перемістилися або вже повернулися до своїх домівок.

З травня 2025 року підтримка постраждалих від війни людей в Україні, ВПО, ветеранам та їх рідним здійснюється в офісі Благодійного фонду «Право на захист» за адресою: м. Харків, вул. Спецпідрозділу «Кракен», 4.

Також, за вказаною адресою продовжував функціонувати перший адаптаційний простір «Свій», який спрямований на підтримку внутрішньо переміщених осіб. Даний простір було відкрито Харківською міською радою спільно з Агентством ООН у справах біженців (УВКБ ООН) та Благодійним фондом «Право на захист». В адаптаційному просторі «Свій» послуги надають представники міжнародних фондів та організацій, психологи, юристи, службовці центру зайнятості.

За дорученням Харківського міського голови Ігоря Терехова в мікрорайонах міста, які постраждали від ворожих обстрілів, функціонували мобільні ЦНАПи, в яких мешканці мають змогу подати інформаційне повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, заяву на отримання компенсації за пошкоджене майно, а також отримати послугу з державної реєстрації права власності на нерухоме майно.

Станом на 01.07.2025 було організовано – 45 мобільних ЦНАП, зафіксовано 8562 звернення, в тому числі:

- в Основ'янському районі – 2536 звернень;
- в Слобідському районі – 2520 звернень;
- в Холодногірському районі – 473 звернення;
- в Київському районі – 571 звернення;
- в Салтівському районі – 774 звернень;
- в Шевченківському районі – 676 звернень;
- в Новобаварському районі - 382 звернення;
- в Немишлянському районі – 630 звернень.

До роботи мобільних ЦНАП за згодою, залучалися фахівці правозахисної української організації «Благодійний фонд «Право на захист» для надання на безоплатній основі постраждалим громадянам психосоціальної та правової допомоги.

Продовжував працювати в Регіональному центрі послуг кабінет психосоціальної та юридичної підтримки для вирішення проблемних питань постраждалих від російської агресії громадян. Психологічна та правова допомога надається за участі Благодійного фонду «Право на захист» безоплатно.

У місті на базі ЦНАП м. Харкова триває реалізація унікального проєкту «Картка харків'янина», в якому зосереджена велика кількість можливостей в одній картці для підвищення комфорту життя містян, сприяння розвитку місцевої економіки та підтримка соціально відповідального бізнесу. Цей проєкт пропонує своїм власникам різноманітні знижки на товари та послуги, додаткову мотивацію відвідувати різні заклади та події в місті, що сприяє розкриттю нових можливостей, розвитку культурного життя та створенню позитивної атмосфери в місті. Картка є своєрідним символом приналежності до Харкова та вираженням підтримки усіх без виключень мешканців міста. Протягом звітного періоду за отриманням Картки звернулося 4282 громадянина.

Згідно з рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 24.12.2024 № 626 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 18.10.2023 № 539 «Про реалізацію проєкту «Картка харків'янина» на час воєнного стану» з 01.01.2025 розпочато прийом заяв - анкет для оформлення картки харків'янина для внутрішньо переміщених осіб. Станом на 01.07.2025 прийнято 1082 заяви від ВПО на її оформлення.

З 27.01.2025 впроваджено прийом анкет-заяв на оформлення «Картки харків'янина» онлайн.

Триває реалізація проєкту Адмінсервіс «Ветеран». Даним сервісом можуть скористатися учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники війни, особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалі учасники Революції Гідності, члени їх сімей, члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни та члени сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України.

З моменту запровадження сервісу було надано 15159 послуг.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 700 «Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни» з 10.01.2025 розпочато прийом на послугу – надання відомостей з Єдиного державного реєстру ветеранів війни. Станом на 01.07.2025 сформовано 979 витягів.

Згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 740 та від 08.09.2015 № 685 з 03.04.2025 у ЦНАП впроваджено послуги - встановлення статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни та члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України та встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни. Послуги надаються в електронній формі засобами Порталу Дія без видачі посвідчення в паперовій формі.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 № 1225 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо надання субсидії на оплату вартості або частини вартості найму (оренди) житлового приміщення та

компенсації частини податку на доходи фізичних осіб або єдиного податку та військового збору», з 12.02.2025 впроваджена адміністративна послуга з надання субсидії на оплату вартості або частини вартості найму (оренди) житлового приміщення та компенсації частини податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

Харківською міською радою спільно з Харківською обласною військовою адміністрацією за дорученням Міністерства оборони на базі двох центрів надання адміністративних послуг за рахунок міського бюджету було відкрито центри рекрутингу Української армії.

Мета запровадження такої системи рекрутингу – це новий підхід до мобілізації, який покликаний допомогти людині обрати конкретний підрозділ на визначеній посаді, де його цивільний досвід буде найбільш корисним.

Саме для цього визначено посадових осіб міської ради, які виконують функції рекруту до Української армії.

У звітному періоді до центрів рекрутингу звернулася 1471 осіб, з них надано 1267 консультацій та заведено 171 анкети.

Необхідно підкреслити, що ефективність роботи центрів рекрутингу залежить від активного поширення інформації про їх діяльність, наявні можливості для бажаючих добровільно долучатися до сил оборони, обираючи військовий підрозділ і посаду з урахуванням їх певних корисних професійних навичок, знань та умінь.

Тому в ЦНАП м. Харкова періодично розміщуються та транслюються відповідні інформаційні та рекламні матеріали, які надаються представниками Міністерства оборони України.

За сприяння та співпрацю в наданні допомоги Силам оборони у справі захисту Української держави рекрутерів Департаменту центрів рекрутингу нагороджено подяками заступника Міністерства оборони України та відзнакою міністра оборони України.

Рішенням 38 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 30.04.2025 «Про внесення змін до рішення 16 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 22.06.2012 № 763/12 «Про оптимізацію надання адміністративних послуг в м. Харкові» створено 12 підрозділ ЦНАП м. Харкова для надання послуг внутрішньо переміщеним особам.

В приміщення за адресою: Гімназійна набережна, 22 тривають ремонтні роботи щодо відкриття даного підрозділу - Міського центру надання послуг внутрішньо переміщеним особам.

Опрацьовується питання щодо реалізації проєкту «Створення та розвиток консультаційних пунктів для бізнесу у Вінницькій, Київській, Тернопільській та Харківській областях» в межах проєкту «Трансформаційне відновлення задля безпеки людей в Україні».

В зв'язку з цим, підписано відповідний Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю між Департаментом та Громадською організацією «Центр розвитку ініціатив «ІнСорс», а також опрацьовано певні Договори поставки меблів та комп'ютерної й оргтехніки до ЦНАПів м Харкова. Такі пункти для бізнесу найближчим часом запрацюють у п'яти центрах надання адміністративних послуг м. Харкова.

Протягом I півріччя 2025 року прийнято 37014 справ на проведення реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання та актуалізації даних.

Одними з затребуваних адміністративних послуг є паспортні послуги, які необхідні для одержання зручних, швидких та прозорих державних електронних послуг для громадян і бізнесу.

Наразі у 8 районних відділах ЦНАП забезпечено надання громадянам адміністративних послуг з оформлення і видачі паспорта громадянина України з безконтактним електронним носієм та паспорта громадянина України для виїзду за кордон, а також одночасне оформлення ID-картки та закордонного паспорта.

За звітний період 2025 року на послуги з оформлення паспортних документів зареєстровано 20764 заяви.

З початку 2025 року послугою «Обмін або видача в зв'язку з втратою (викрадення) посвідчення водія на право керування транспортними засобами (без складання іспиту)» скористався 366 заявників та 4 заявника скористалось послугою «Перереєстрація колісних транспортних засобів у зв'язку зі зміною прізвища, імені чи по батькові, місця проживання фізичних осіб, які є власниками транспортних засобів».

Також з 18.03.2025р. поновлено прийом документів на послуги з реєстрації нових колісних транспортних засобів (без огляду), перереєстрації у зв'язку зі змінами персональних даних, та встановленням газобалонного обладнання.

Для розвитку підприємницького середовища, допомоги підприємцям у відновленні бізнесу в місті в терпідрозділі у сфері нерухомості ЦНАП м. Харкова продовжено функціонування платформи «Харків бізнес – хаб».

Проект реалізований за підтримки незалежної швейцарської організації «Helvetas Swiss Intercooperation» та ПРООН в Україні в межах Програми з відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Команда хабу надає консультативні послуги, орієнтуючись на актуальні запити громадян: допомагає з пошуком грантових програм на розвиток власної справи, роз'яснює експортно-імпортні та інші фінансові бізнес-можливості, якими можуть скористатися підприємці.

Щовівторка в ЦНАП м. Харкова (Гімназійна набережна, 26) фахівцями Харківської філії Харківського обласного центру зайнятості продовжується робота щодо надання профорієнтаційні консультації стосовно доступних послуг, роз'яснень чинного законодавства про зайнятість населення, надання ваучерів для підтримання конкурентоспроможності деяких категорій громадян, пошуку підходящої роботи та сприяння працевлаштуванню.

Крім цього, продовжувалася відповідна робота щодо наповнення актуальною інформацією стосовно питань роботи ЦНАП м. Харкова соціальних мереж: Чат-боту ЦНАП м. Харкова, соціальної сторінки Facebook та удосконалення формату надання консультацій споживачам послуг через ці мережі.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 № 1225 «Про реалізацію експериментального проекту щодо надання субсидії на оплату вартості або частини вартості найму (оренди) житлового приміщення та компенсації частини податку на доходи фізичних осіб або єдиного податку та військового збору», з 12.02.2025 впроваджена адміністративна послуга з надання

субсидії на оплату вартості або частини вартості найму (оренди) житлового приміщення та компенсації частини податку на доходи фізичних осіб або єдиного податку та військового збору.

У звітному періоді проведено 25 онлайн навчальних заходів, вебінарів, тренінгів для адміністраторів з метою оптимізації робочого процесу, ефективного використання ресурсів, поліпшення якості послуг, що надаються в ЦНАП м. Харкова. Навчальні заходи було організовано центральними органами виконавчої влади, а саме: Мінсоцполітики, Мінцифрою, Мінветеренанів, Держводагенством, Мінюстом, Держпродспоживслужбою, Пенсійним Фондом, Мінкульту тощо.

Розділ II «Розвиток підприємництва і ринкової інфраструктури».

З метою створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва, підвищення його конкурентоспроможності та зміцнення ролі у вирішенні соціально-економічних питань міста, рішенням 16 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 08.11.2017 № 834/17 була затверджена Програма підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018–2027 роки (зі змінами) (далі – Програма).

Основні заходи Програми спрямовані на створення комфортних умов для ведення бізнесу, оптимізацію процесу видачі дозвільних документів підприємцям, запобігання ухваленню економічно необґрунтованих регуляторних актів, удосконалення ресурсної та інформаційної підтримки бізнесу, розширення інфраструктури підтримки підприємництва та покращення інвестиційного клімату в місті.

Фінансування окремих заходів Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Харківської міської територіальної громади.

У 2025 році з бюджету Харківської міської територіальної громади виділено 472 000,00 грн на фінансування таких заходів Програми:

- пункт 2.2.4. «Підтримка вебсайту «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова» – 372 000,00 грн;

- пункт 2.3.1. «Часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію бізнес-проектів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова» – 100 000,00 грн.

Протягом I півріччя 2025 року реалізовувалися такі основні заходи Програми, спрямовані на створення умов для розвитку підприємництва.

Відповідно до пункту 1.1.1 Програми «Відстеження результативності регуляторних актів, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання, здійснення необхідних заходів щодо анулювання неефективних нормативно-правових актів» Департаментом розроблено План-графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2025 рік. Проаналізовано 11 звітів з відстеження результативності регуляторних актів, які оприлюднено у ЗМІ згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Продовжувалася інформаційно-консультаційна підтримка підприємців через вебсайт «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова». Цей ресурс

регулярно оновлюється, на ньому публікуються корисні матеріали щодо податкового законодавства, анонси бізнес-заходів, інформація про державні кредитні та грантові програми, а також законодавчі новації, що впливають на діяльність підприємців.

Крім того, систематично наповнюється інформацією сторінка «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова» у соціальній мережі Facebook, де підприємці також можуть отримати зворотній зв'язок через особисті повідомлення.

На виконання пункту 2.1.4 Програми «Проведення роботи щодо оновлення кредитних рейтингів м. Харкова», з метою оновлення кредитних рейтингів м. Харкова та його інвестиційної привабливості за шкалою Рейтингового агентства ТОВ «ІВІ-Рейтинг» підготовлена інформація щодо розвитку підприємництва у 2024 році.

Відповідно до пункту 2.2.2. «Залучення суб'єктів малого та середнього підприємництва до міжнародних ділових зустрічей, переговорів, семінарів, форумів» 05 березня 2025 року в місті Люксембург (Велике Герцогство Люксембург) відбувся Третій Люксембурзько - Український бізнес-форум «Ukraine Resilience Business Forum», організований Люксембурзько-Українською Торговою Палатою.

Форум об'єднав представників європейського бізнесу, міжнародних організацій та фінансових інституцій з метою презентації ключових напрямів відновлення Харкова та залучення потенційних інвесторів.

У рамках робочого візиту до Люксембургу Харківський міський голова Ігор Терехов виступив спікером на панелі, присвяченій забезпеченню енергетичної стійкості та розповів про критичні виклики, з якими стикається місто через регулярні обстріли, а також наголосив про необхідність створення «енергетичного острова», що забезпечить автономність та енергонезалежність Харкова. Зокрема, мова йшла про встановлення когенераційного обладнання, газотурбінних установок, блочно-модульних котелень та створення незалежної енергосистеми для метрополітену й електротранспорту.

До заходу також долучилися представники Харківської міської ради, міських комунальних підприємств і харківського бізнесу.

За результатами проведення форуму досягнуто домовленостей про подальші консультації з міжнародними партнерами щодо фінансування енергетичних проєктів, опрацьовуються можливості залучення додаткових грантових коштів для відбудови міста, а також заплановано подальші переговори з європейськими бізнес-колами для розширення співпраці. Участь у форумі дозволила представити Харків як місто, готове до відновлення та інвестицій, що є критично важливим для модернізації інфраструктури, розвитку адміністративних послуг та економічного відродження.

Малий та середній бізнес суттєво постраждав від війни, але попри втрати підприємці продовжують розвивати його і потребують фінансової підтримки. Саме тому, у 2025 році міська влада продовжила реалізацію заходів із часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами (пункт 2.3.1 Програми).

Часткова компенсація суб'єкту підприємництва може здійснюватися разом з державною підтримкою, яка надається відповідно до Урядової програми «Доступні кредити 5-7-9%».

Отримати часткову компенсацію підприємці можуть, звернувшись до АТ «Ощадбанк», ПАТ «БАНК ВОСТОК» та АТ «СЕНСБАНК», з якими Департаментом адміністративних послуг та споживчого ринку Харківської міської ради укладено договори про взаємодію.

У звітному періоді було продовжено часткову компенсацію відсоткових ставок за кредитом, наданим Філією – Харківське обласне управління АТ «Ощадбанк» у 2024 році.

Відповідно до пункту 3.1.1 Програми «Проведення навчальних семінарів, зустрічей, майстер-класів та круглих столів з представниками органів влади, громадських об'єднань, підприємців та студентами щодо актуальних питань ведення підприємницької діяльності і відповідних змін у законодавстві» директор Департаменту Вікторія Китайгородська та представники Департаменту, бізнес-спільноти та громадських організацій міста Харкова взяли участь:

21 січня 2025 року у засіданні круглого столу «Жінки у бізнесі: шлях до економічного зростання» спрямованому на підтримку та сприяння гендерної рівності в підприємстві. Захід організовано Українською платформою «Жінки в бізнесі» у рамках проєкту «Зміцнення підприємницької екосистеми шляхом об'єднання регіональних жіночих торгово-промислових палат і бізнес-асоціацій» (WE-Champs), що виконується Центром міжнародного приватного підприємництва та фінансується Управлінням з глобальних жіночих питань Департаменту державного секретаря США;

05 лютого 2025 року у вебінарі «Інституційне забезпечення підтримки бізнесу та розвиток бізнес-екосистем на місцевому рівні». Навчання проводилось в рамках проєкту «Підтримка швидкого економічного відновлення українських муніципалітетів (SPER), що реалізується Асоціацією міст України спільно з ПРООН;

13 лютого 2025 року у відкритті підземної секції Центру обслуговування платників Харківської державної податкової інспекції ГУ ДПС у Харківській області на станції метро «Наукова»;

27 лютого 2025 року у першому ярмарку вакансій для ветеранів і ветеранок «Робота для Героїв», що відбувся у харківському метро на станції «Захисників України». Під час заходу КЗ «Ветеранський простір «Пліч-о-Пліч», громадські організації «ПЕТРІОТС 1654», «Харківська обласна спілка Захисників Свободи України», громадська спілка «Асоціація об'єднаних сил», а також роботодавці представили свої вакансії та послуги для ветеранів;

27 лютого 2025 року у форумі «Право на бізнес: Форум для підприємців Харківщини». Захід відбувався за ініціативи благодійного фонду «Право на захист» за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва в межах Програми економічної стійкості України. Програму разом впроваджують Mercy Corps, «Право на захист», Helvetas Swiss Intercooperation і JERU;

05 березня 2025 року у презентації та круглому столі проєкту «БізОН – промоція, трансформація та інклюзивний розвиток бізнес-освіти у вибраних

регіонах України». Проєкт спрямований на налагодження ефективного діалогу між місцевими владою, бізнесом і закладами освіти, з метою розробки якісних навчальних програм для бізнесу, сприянню промоції бізнес-освіти і поширенню підприємницьких навичок. В ході проведення круглого столу було обговорено виклики та перспективи розвитку бізнес-освіти; визначено реальні потреби підприємців у навчанні та розвитку; проаналізовано наявний досвід співпраці бізнесу та закладів освіти. У Харківській області проєкт реалізував Центр громадської експертизи у співпраці з Асоціацією приватних роботодавців та Харківською міською радою в межах проєкту «Трансформаційне відновлення задля безпеки людей в Україні» за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та фінансової підтримки уряду Японії;

17 квітня 2025 року у зустрічі зі студентами Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія» на тему «Нескорений бізнес, стратегія розвитку та зростання в умовах війни». Під час заходу директор Департаменту у своєму виступі окреслила ключові виклики та можливості для підприємництва у Харкові в умовах війни, акцентувала увагу на ролі освіти й науки у відновленні міста, а також розповіла про заходи підтримки бізнесу, що впроваджуються Харківською міською радою;

22 квітня 2025 року у другому ярмарку вакансій для ветеранів і ветеранок «Робота для героїв», створеного за ініціативи Харківського обласного центру зайнятості. Захід відбувся у харківському метро на станції «Університет» та став майданчиком для нових можливостей, діалогу та підтримки наших захисників. Громадські організації «ПЕТРІОТС 1654», «Харківська обласна спілка Захисників Свободи України», громадська спілка «Асоціація об'єднаних сил», а також ряд роботодавців презентували свої вакансії та послуги, орієнтовані на ветеранів;

22-23 квітня 2025 року у навчанні в межах онлайн-курсу щодо фандрейзингу, організованого чеською гуманітарною організацією «Людина в біді». В ході навчання були розглянуті теми донорського середовища та мотивів донорів, інструментів і платформ для фандрейзингу, написання грантових заявок, а також питання розробки фандрейзингової стратегії та побудови відповідного відділу;

25 червня 2025 року у зустрічі міського голови Ігоря Терехова та місцевого бізнесу з головою Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Данилом Гетманцевим. Захід був присвячений обговоренню актуальних проблем, потреб і перспектив розвитку підприємницької діяльності в умовах воєнного стану. У межах підготовки до зустрічі Департаментом було проведено низку організаційних заходів, спрямованих на забезпечення участі представників промислових підприємств та бізнес-структур міста у зазначеній зустрічі. За результатами зустрічі були проаналізовані та узагальнені пропозиції підприємців щодо податкових пільг, страхування воєнних ризиків, покращення умов кредитування для прифронтових територій для подальшого їх опрацювання;

26 червня 2025 року у відкритті першого в Україні прифронтового «ХАБу стійкого бізнесу», що відкрився у Харкові. Цей унікальний простір створено у партнерстві з Програмою розвитку ООН (ПРООН) та Харківським обласним

центром зайнятості, за фінансової підтримки Уряду Японії. Ініціатива реалізується ГО «Асоціація приватних роботодавців» в межах проєкту «Трансформаційне відновлення задля безпеки людей в Україні». Представники Департаменту долучилися до панельної дискусії, в межах якого обговорювалися важливі аспекти підтримки підприємництва, зміцнення громад, можливостей працевлаштування, грантових програм та інших інструментів економічної стійкості у прифронтових регіонах.

На покращення підприємницького середовища в місті, впровадження шляхів та механізмів удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру, отримання яких надає суб'єкту господарювання право на здійснення господарської діяльності або певних видів господарської діяльності, спрямована робота Центру надання адміністративних послуг м. Харкова та його територіальних підрозділів (пункти 4.1.2-4.1.6 Програми).

За I півріччя 2025 року до Центру надання адміністративних послуг міста Харкова та його територіальних підрозділів з питань отримання документів дозвільного характеру зафіксовано 15689 звернень суб'єктів підприємницької діяльності. Видано 5353 документа дозвільного характеру, що на 14,0% більше в порівнянні з I півріччям 2024 року. Кількість зареєстрованих декларацій в I півріччі 2025 року збільшилась на 57,3% в порівнянні з аналогічним періодом 2024 року та склала 206 од.

Крім того, за період з січня по червень 2025 року до Центру зафіксовано 12447 звернень з питань реєстрації бізнесу, що становить 4,4 % від загальної кількості звернень до ЦНАП м. Харкова та його територіальних підрозділів. З них 8358 звернень від фізичних осіб – підприємців, 2763 звернень від юридичних осіб, 1326 звернень щодо отримання витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також 12 звернень стосовно реєстраційних дій громадських формувань.

Найбільшу питому вагу із загальної кількості звернень в сфері реєстрації бізнесу в I півріччі 2025 року займають звернення до:

- Регіонального центру послуг – 2926 звернень (23,5%);
- ЦНАП м. Харкова у сфері нерухомості – 2399 звернень (19,3%);
- ЦНАП м. Харкова (Гімназійна набережна) – 1503 звернення (12,1%).

За напрямками звернень в сфері реєстрації бізнесу варто виділити:

- з питань реєстрації припинення підприємницької діяльності за власним рішенням – 3743 звернення (30,0%);
- з питань реєстрації змін до відомостей про фізичну особу – підприємця – 3371 звернення (27,1%);
- з питань державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу – 1977 звернень (15,9%);
- з питань видачі витягу – 1326 звернень (10,6%);
- з питань державної реєстрації фізичних осіб підприємцями – 1170 звернень (9,4%);
- з питань державної реєстрації юридичної особи (крім громадських формувань) – 233 звернення (1,9%).

Щодо загальної ситуації з підприємництвом у Харкові, то, за оперативними даними інформаційно-комунікаційних систем Головного управління ДПС у Харківській області станом на 01.07.2025 кількість фізичних осіб – підприємців по місту Харкову склала 122 238 осіб.

Протягом I півріччя 2025 року припинили діяльність 8 254 фізичні особи – підприємці. За січень-червень 2025 року перемістили бізнес з Харкова та змінили свою юридичну адресу на іншу область або територіальну громаду 147 фізичних осіб – підприємців.

В той же час протягом січня-червня 2025 року виявили бажання розпочати власну справу та офіційно зареєстрували свій бізнес 5 522 фізичні особи – підприємці. Змінили податкову адресу на Харківську міську територіальну громаду протягом січня-червня 2025 року 171 фізична особа – підприємець.

Привести показники щодо діяльності підприємств юридичних осіб за I півріччя 2025 року немає можливості.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, згідно з положеннями пункту 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» (далі – Закон) фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час дії воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мають право не подавати статистичну та фінансову звітність.

Ураховуючи зазначену норму Закону, частина респондентів скористалися цим правом і не подали статистичну звітність, що унеможливило формування органами державної статистики об'єктивної статистичної інформації, зокрема і щодо показників зі статистики промисловості.

Згідно з розділом X «Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)» Методологічних положень, в період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Крім того, слід зазначити, що за інформацією Головного управління статистики у Харківській області згідно з Планом державних статистичних спостережень на відповідний рік (далі – План) та Методологічними положеннями державного статистичного спостереження «Структурні зміни в економіці України та її регіонів» формування та поширення інформації щодо кількості діючих суб'єктів господарювання (підприємств-юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) здійснюється щорічно, виключно по Україні, регіонах та районах областей, за формами звітності № 1-підприємство (річна), № 2-підприємство (річна).

Формування зазначеної інформації по місту Харкову Планом не передбачено.

Разом з тим, статистика щодо діяльності фізичних осіб-підприємців показує, що українці навіть в умовах війни та повної невизначеності готові брати відповідальність як за свої, так долі і тих, для кого створюють нові робочі місця. І тут чи не на перше місце виходить підтримка цієї активної частини суспільства як на державному, так і на місцевому рівні.

Малий та середній бізнес є драйвером відновлення економіки. Цей сегмент бізнесу найбільш чутливий до того, що відбувається в місті та економіці. Він першим реагує на всі тенденції. Але завдяки своїй гнучкості він і першим відновлюється, продовжує будувати плани на майбутнє.

Тільки спільними зусиллями міської ради, підприємців, громадських організацій можливо відновити все, що зруйнував ворог і знайти нові можливості для подальшого розвитку підприємництва та запуску економічних процесів в місті.

Розділ III «Промисловість».

Харківщина – один з найбільш індустріально розвинених регіонів України. Промисловий потенціал міста Харкова складається з підприємств практично всіх галузей. Провідна роль належить машинобудівній, електроенергетичній, паливній, хімічній, харчовій галузям промисловості. Продукція харківських підприємств відома в Україні і за її межами. Це – турбіни і трактори, генератори для атомних електростанцій, літаки, танки, металообробні верстати та інше.

Довготривала російська агресія та територіальна близькість до ворога, спричинили негативні наслідки на підприємницьке середовище та промисловий потенціал міста, що створює багато обмежень та перешкод для повноцінного відновлення ділової активності, та позначається на сьогоденному стані розвитку підприємницької діяльності і промисловості в місті.

Однак, незважаючи на обставини, низка промислових підприємств Харкова продовжують роботу і виконують як військові замовлення, так і замовлення з метою забезпечення базових потреб населення: це продукти харчування, ліки, пальне та інші важливі товари. Вони активно шукають нові можливості для розвитку в екстремальних умовах.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, згідно з положеннями пункту 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час дії воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мають право не подавати статистичну та фінансову звітність.

Згідно з розділом X «Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)» Методологічних положень, в період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається

відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Крім того, слід зазначити, що за інформацією Головного управління статистики у Харківській області згідно з Планом державних статистичних спостережень на відповідний рік (далі – План) та Методологічними положеннями державного статистичного спостереження «Структурні зміни в економіці України та її регіонів» формування та поширення інформації щодо обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств, кількості діючих суб'єктів господарювання (підприємств-юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), здійснюється щорічно, виключно по Україні, регіонах та районах областей, за формами звітності № 1-підприємництво (річна), № 2-підприємництво (річна) «Структурне обстеження підприємства».

Формування зазначеної інформації по місту Харкову Планом не передбачено.

У зв'язку з цим, відсутня можливість надати показники розвитку галузі.

Розділ IV «Споживчий ринок товарів та послуг».

Споживчий ринок є однією із найбільш розвинених галузей економіки, невід'ємною частиною усього міського господарства. Його розвиток формується, як частина загальної програми комплексного соціально-економічного розвитку міста Харкова.

Споживчий ринок є важливим сектором економіки, оскільки він забезпечує доступ споживачів до широкого спектру товарів та послуг. Споживчий ринок також є важливим джерелом зайнятості, тому що є одним з найбільших серед галузей економіки країни, як по кількості зайнятих в ньому людей, так і за обсягом діяльності та вкладу до загального економічного розвитку.

Споживчий ринок продовжує суттєво впливати на підтримку загальноекономічної динаміки на певному рівні. У відповідь на споживчі переваги та зростаючі вимоги споживачів до асортименту, якості та доступності наданої продукції та послуг, збільшується доля сучасних форм торгівлі та обслуговування населення, підвищується рівень конкурентоспроможності, що сприяє розвитку товарообігу та послуг населенню.

В сучасних умовах безперебійна діяльність суб'єктів господарювання всіх форм власності, що спрямована на задоволення потреб населення у предметах першої необхідності, набуває першочергового значення. Роздрібна торгівля забезпечує надання життєво важливих послуг, порушення яких призводить до негативних наслідків для населення, суспільства, соціально-економічного стану та національної безпеки України, зокрема в частині продовольчого забезпечення.

Суб'єкти господарювання, що працюють у сфері споживчого ринку, адаптувались до викликів, пов'язаних із зовнішньою економічною ситуацією, впливом війни, зміною поведінки споживачів та продовжують розвиватися.

Існуюча економічна ситуація, враховуючи воєнний стан та наслідки збройної агресії РФ, значною мірою вплинули на обсяги роздрібного товарообігу. При цьому, зростання товарообігу відбувається, як за рахунок збільшення

пропозицій торгових мереж та малого бізнесу, так і за рахунок зростання кількості об'єктів торговельної мережі.

За розрахунковими даними за підсумками I півріччя 2025 року, роздрібний товарообіг підприємств (юридичних осіб) м. Харкова, основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, досяг 36,8 млрд грн, що на 24,3% більше порівняно з аналогічним періодом минулого року. Реалізація товарів на одного мешканця – 30,7 тис грн.

При цьому, пред'явлений попит населення у звітному періоді був повністю забезпечений пропозиціями основних видів споживчих товарів і послуг.

У першому півріччі 2025 року кількість об'єктів споживчого ринку продовжувала демонструвати позитивну динамку, проте темпи росту значно знизилися порівняно з 2024 роком. Як і українське суспільство в цілому, підприємства поступово навчилися жити і працювати в умовах нової реальності, адаптуються, потроху нарощують оберти.

Одним з головних рушіїв трансформаційних змін в сегменті стала споживацька поведінка. Українці шукають не лише вигідні ціни, а й зручні способи закупівлі, орієнтуються на програми лояльності, віддають перевагу локальним продуктам і звертають увагу на якість.

Економіка роботи підприємств споживчого ринку є складним поєднанням управління витратами, оптимізації операційних процесів і максимальної адаптації до потреб споживачів. Сьогодні на прибутковість впливає закупівля товарів, логістика, управління запасами, ціноутворення, управління споживацькою поведінкою.

Закупівельні стратегії значно варіюються, але основна мета — отримати товари за максимально низькою ціною для забезпечення конкурентних роздрібних цін, при цьому, організація ефективної логістики є критичним фактором в сфері споживчого ринку.

Станом на 01.07.2025 р. населення міста Харкова обслуговують:

- підприємства торгівлі - 3537 од (01.07.2024 - 3418 од.);
- підприємства ресторанного господарства - 1702 од. (01.07.2024 – 1595 од.);
- підприємства побутового обслуговування населення – 1140 од. (01.07.2024 – 1114 од.);
- ринки і торговельні майданчики – 48 од., в тому числі 40 - змішаних, 1 - продовольчий, 7 – непродовольчих (01.07.2024 - 48 од).

Протягом другого кварталу 2025 року у місті розпочали роботу заклади торгівлі за новими адресами та відновили раніше пошкоджені будівлі:

- 1 супермаркет «ОРТІ маркет»;
- 4 магазини «Посад»;
- 1 магазин «АТБ маркет»;
- 1 магазин «Будинок іграшок»;
- 1 книгарня «Книгоукриття»;
- 1 магазин «Норман»;
- 1 магазин «Куркума»;
- 1 магазин «Рибне ремесло»;
- 3 аптеки «Подорожник» та інші.

В той же час, у другому кварталі поточного року в місті припинили свою роботу мережа магазинів «Баскет».

За 2 квартал 2025 року було відкрито 75 підприємств ресторанного господарства, з них - 64 кав'ярні на 242 посадочних місця, 10 кафе на 201 посадочне місце, 1 піцерія на 16 посадочних місць. Загалом створено 203 робочих місць.

Протягом другого кварталу 2025 року відчинили свої двері для відвідувачів такі підприємства: кафе «Смакота» за адресою вул. Космічна, 14, кафе «Smog» на Бурсацькому узвозі, 2, кафе «Схід» на вул. Чичібабіна, 8, кафе «Бочка» на просп. Байрона, 6-б, кафе «Barbaris» на просп. Ювілейному, 67-б та інші.

Разом з КП «Сучасне місто» проводилась робота з підприємцями стосовно реєстрації літніх майданчиків кафе. На теперішній час у місті функціонує 173 таких об'єкта, 39 з яких були відкриті у 2 кварталі 2025 року.

У другому кварталі 2025 року відкрито 2 підприємства побутового обслуговування: перукарня в Основ'янському районі та салон засмаги у Шевченківському районі. Створено 9 нових робочих місць.

Одним з головних рушіїв трансформаційних змін в сегменті стала споживацька поведінка. Українці шукають не лише вигідні ціни, а й зручні способи закупівлі, орієнтуються на програми лояльності, віддають перевагу локальним продуктам і звертають увагу на якість.

Пандемія COVID-19 та війна в Україні прискорили перехід до онлайн-формату споживацьких закупівель. У 2025 році цей тренд не лише зберігся, але й продовжує розвиватися. Покупці цінують можливість замовлення продуктів через інтернет із доставкою додому або самовивозом. Інвестиції в технологічні рішення, такі як мобільні додатки, онлайн-платформи та системи обліку, стали важливим конкурентним фактором для гравців ринку.

Не менш активно розвивається і напрямок власних торгових марок. Збільшення вартості життя та зростання цін на продукти підштовхують споживачів до вибору більш доступних товарів, зокрема власних брендів супермаркетів. Власні торгові марки стають популярнішими, оскільки пропонують непогану якість за нижчою ціною.

Економіка роботи ритейлу є складним поєднанням управління витратами, оптимізації операційних процесів і максимальної адаптації до потреб споживачів. Сьогодні на прибутковість впливає закупівля товарів, логістика, управління запасами, ціноутворення, управління споживацькою поведінкою.

Сектор непродовольчої торгівлі, також, досить активно розвивається. Розростання мереж непродовольчих магазинів свідчить про відновлення сегменту та збільшення попиту на побутові прилади, гаджети та електроніку. У той же час, вагому конкуренцію офлайн мережам складає сегмент e-commerce представлений великими маркетплейсами.

У місті функціонують 18 гіпермаркетів, 249 супермаркетів, 47 торгових центрів, в яких наявний широкий асортимент товарів, побутової техніки, будматеріалів, різноманітний спектр послуг.

Продовжують працювати, відбудовувати свої пошкоджені будівлі та розширювати обсяги продажу торгові мережі магазинів великих форматів. На території міста Харкова працюють такі українські торгові мережі: «АТБ»,

«СІЛЬПО», «Ритейл Груп» (Велмарт), «Таврія В», «МЕТРО», «EVA», «PROSTOR», «COMFY», «Епіцентр», «АЛЛО», «Фокстрот» (197 торговельних об'єктів).

Стабільно працюють та розвиваються харківські торгові мережі: «РОСТ», «КЛАСС», «ХАРКІВ СУПЕРМАРКЕТ» (в минулому «ВОСТОК»), «Десяточка», «Чудо-маркет», «Посад», «Арбуз», «Борисфен», «ХАЗАР», «Мак Маркет», «ОРТІ маркет», «Маркет 24», «КурКума» та інші, кількість об'єктів яких складає більше 400 закладів.

Найбільше торгових об'єктів формату «супермаркет» має мережа «Посад» (57 магазинів), «Чудо-Маркет» має 22 магазини, «КЛАС» – 15, «Десяточка» – 12, «РОСТ» – 11, «ОРТІ маркет» – 12 магазинів, а супермаркет «Харків» представлений двома торговими об'єктами у місті.

Фудкорт на території торгової зали мають 5 із 7 представлених супермаркетів. Це чудова опція для того, щоб зробити перерву між покупками та перекусити. «Посад» і «Десяточка» фудкортів на власній території не мають.

Що стосується загальної інфраструктури, то за цим показником безперечними лідерами є «КЛАСС» і «РОСТ». Зазвичай вони розташовані у власних торгових центрах, де окрім супермаркету є спеціалізовані магазини вузької направленості (краса та догляд, товари широкого вжитку, канцелярія тощо), власні брендові аптеки, ресторани, сімейні кафе, кав'ярні та багато іншого.

Супермаркети «Харків», «РОСТ» і «КЛАСС» мають ряд додаткових послуг, таких як можливість попереднього замовлення, наявність служби доставлення та інші сервіси.

Продовжують відновлювати свою роботу об'єкти роздрібної торгівлі в спальних районах, що є зручним для придбання продуктів харчування, товарів і скорочення часу покупок мешканцям міста: «Салтівський м'ясокомбінат», «Новожанівський м'ясокомбінат», «Роганський м'ясокомбінат», «Рибне ремесло», «Харківська бісквітна фабрика», «АГРОМОЛ», «Кулиничі», «СВІЖИНА», «М'ЯСО ТУТ», «Галя балувана» та інші (понад 890 об'єктів).

Працюють знайомі для харків'ян мережі «КИСЕТ», «АТТИКА», «ТАНДЕМ ПЛЮС», «Пивна борода», «Вина світу», «OKWINE» (більше 630 об'єктів).

Збільшують асортимент товарів магазини товарів для дому «ТМ АВРОРА», «Jysk», «ЧЕРВОНИЙ МАРКЕТ», «Smilemarket», магазини товарів, що були у вжитку «Smartstore» та «HUMANA», магазини мобільних аксесуарів та зв'язку «GadgiK», «МОУО», магазини канцелярських товарів «Топольок», «Акvarel», книгарні «Віват», «КСД», «Книго Ленд», «Книгарня Є» та інші (близько 250 торгових об'єктів).

Продовжують свою роботу і магазини дитячих товарів «Volshebniki», «Мамин дім», «MYplay», «Karapuzov», «Na-Na», «Чудо-острів» та інші.

З метою підтримки малого підприємництва та місцевих товаровиробників, зокрема місцевих сільгоспвиробників, у 2 кварталі 2025 року продовжено проведення сезонного ярмарку за адресою: вул. Олега Громадського (поблизу БК ХЕМЗ).

Продовжується поступове відновлення та часткова відбудова зруйнованих територій ринків та торговельних майданчиків міста.

Керівники ринків та торговельних майданчиків міста Харкова разом з суб'єктами господарювання, які працюють на ринках (торговельних майданчиках), на розвиток та відновлення матеріально-технічної бази своїх торговельних підприємств в цілому на 2025 рік запланували 35 417,4 тис. грн, на перше півріччя - 15 779,4 тис. грн. Фактично освоєно 14 680,9 тис. грн., що на 6,96 % або на 1 098,5 тис. грн. менше, ніж передбачалося. Кошти використано на:

- будівництво – 10,0 тис. грн.;
- реконструкцію – 3 634,0 тис. грн.;
- ремонтні роботи – 2 239,6 тис. грн.;
- організацію, облаштування торгових зон, підприємств та об'єктів торгівлі – 4 120,9 тис. грн.;
- придбання обладнання, санітарного та спеціального одягу, інвентарю – 1 275,16 тис. грн.;
- благоустрій території – 3 401,24 тис. грн.

Крім того, керівниками ринків (торговельних майданчиків), на постійній основі здійснюються заходи щодо утримання територій ринків у належному санітарно-технічному стані, а саме:

- комплексне прибирання території всіх ринків та торговельних майданчиків протягом весняно- літнього періоду;
- оновлення фасадів магазинів, підприємств ресторанного господарства та побутового обслуговування, що розташовані на території ринків;
- ремонт асфальтового покриття, критих корпусів, торгових місць та об'єктів дрібно-роздрібної торгівлі;
- облаштування, фарбування огорож та навісів над сміттєзбірниками;
- благоустрій прилеглої території, тощо.

Для здійснення комплексного прибирання територій ринків (торговельних майданчиків) керівниками введено штатні одиниці двірників та прибиральників, укладено договори щодо вивозу твердих побутових відходів та сміття з підприємствами, що надають ці послуги.

У відповідності до Правил благоустрою території м. Харкова проводилася роз'яснювальна робота з керівниками підприємств сфери споживчого ринку з питань належного санітарного утримання прилеглої до об'єктів території, очищення та миття фасадів та вікон від бруду та пилу, тощо в межах загальноміської акції «Зелена весна».

Департаментом адміністративних послуг та споживчого ринку Харківської міської ради в межах наданих повноважень на постійній основі ведеться роз'яснювальна робота з суб'єктами господарювання щодо дотримання вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», зокрема про необхідність забезпечення виконання вимог ст. 28 в частині застосування державної мови під час подання інформації для загального ознайомлення та вимог ст. 30 щодо здійснення обслуговування та надання інформації про товари (послуги) державною мовою.

З метою заміни адресних покажчиків згідно з рішеннями Харківської міської ради та розпорядженням міського голови про перейменування об'єктів топоніміки на будівлях некомунальної форми власності Департаментом на

постійній основі проводиться інформаційно – роз’яснювальна робота з суб’єктами господарювання.

У 2 кварталі 2025 року продовжувалась робота з підприємствами споживчого ринку щодо залучення їх до участі, як партнерів міського проєкту «Картка харків’янина».

Департаментом постійно проводиться відповідна робота з підприємствами сфери споживчого ринку міста Харкова щодо придбання та оснащення належних їм приміщень автономними пристроями енергоживлення, генераторами, джерелами автономного резервного живлення та іншим обладнанням для забезпечення їх безперебійної роботи під час відключення електроенергії.

Так, станом на 01.07.2025 внесено до інтерактивної карти міста актуальні дані по об’єктах споживчого ринку, які працюють на власних автономних пристроях енергоживлення під час відключення електричної енергії в мережі: 1145 продовольчих магазинів; 195 (188) непродовольчих магазинів; 475 аптек; 119 зоомагазинів; 44 ветеринарних клініки/аптеки; 133(137) АГЗС; 48 ринків (торговельних майданчиків).

Станом на 01.07.2025 оснащені генераторами 144 підприємства ресторанного господарства та 113 закладів сфери побутового обслуговування населення.

Підприємства сфери споживчого ринку міста Харкова поступово адаптувались до поточних умов і продовжують розвиватись.

Заклади, які ведуть профільну діяльність, у 2025 році зіштовхнулися з ідентичними проблемами:

- 1) ракетні атаки на бізнес-активи і об’єкти критичної інфраструктури;
- 2) дефіцит персоналу через міграцію або мобілізацію;
- 3) проблеми з транспортом і логістикою;
- 4) обмежені фінансові ресурси (відсутність інвестицій, дефіцит оборотних коштів, високі витрати на орендну плату та комунальні платежі тощо);
- 5) енергетичний дефіцит;
- 6) зниження економічної і споживчої активності.

Порушення логістики через бойові дії, падіння попиту, брак кваліфікованого персоналу через мобілізацію та виїзд за кордон, нестача фінансів – все це ті виклики, яким підприємці протистоять щодня. Проте український бізнес проявив надзвичайну стійкість і відповідальність у найважчі часи. Продовжуючи працювати, значна його частина не лише демонструє здатність пристосовуватися до нових умов, а й свою принципову позицію у підтримці української мови, зокрема шляхом повного вилучення російської мови зі своєї діяльності.

Війна також вплинула на попит та платоспроможність споживачів, оскільки якась частина цільової аудиторії виїхала за кордон, змінився формат споживання і потреби людей в основному були у їжі, воді, ліках тощо. Має місце також емоційний чинник: люди підтримують локальних виробників, обираючи українські товари, а також відстежують позицію того чи іншого бренду щодо війни та присутності у росії. Значно зменшився попит на так звані емоційні покупки, оскільки люди прагнуть витратити гроші на необхідні продукти і

товари. Доходи населення помітно знизилися, тож люди намагаються заощадити майже на всьому.

Через обстріли переривався робочий графік, інтернет та зв'язок. Щоб бізнес міг функціонувати, підприємці мусили переїжджати подальше від бойових дій, купувати генератори, а це значною мірою відображалось на витратах. Через зростання курсу долара та євро збільшилась вартість на сировину і матеріали, посилювався податковий тиск.

Роздрібна торгівля, сфера побуту та ресторанного господарства належать до галузей, які сильно постраждали внаслідок війни, через призупинення діяльності, падіння попиту, руйнування складів, приміщень та логістичних зв'язків, переміщення персоналу.

Проте, важливий вплив на зростання роздрібного ринку безсумнівно чинила й внутрішня стійкість основних учасників споживчого ринку, які зуміли чудово адаптувати бізнес-моделі до шоків війни, втримавшись на плаву в перший рік повномасштабного вторгнення попри фізичні руйнування закладів, енергетичну кризу, а також кардинальні зміни в логістичних ланцюжках та демографічній ситуації в Україні.

Незважаючи на труднощі, підприємці намагаються розвивати свій бізнес та сплачують податки державі, що є невід'ємною частиною для пришвидшення перемоги. Вони відмовились від постачання російської та білоруської продукції, яка займала багато місця на полицях магазинів. Можна помітити тенденцію серед споживачів, які в більшій мірі почали надавати перевагу українським виробникам, маркам, брендам тощо.

Наразі, суб'єкти підприємницької діяльності у сфері споживчого ринку відновлюють свої об'єкти, виробничі та складські приміщення за рахунок власних коштів.

І саме завдяки цим підприємствам стає можливим дотримання балансу між виробництвом і споживанням, формується суттєва частка валової доданої вартості в Україні, забезпечується робочими місцями економічно активне населення.

В майбутньому відновленню торгівлі, ресторанного бізнесу в Україні сприятиме активна інвестиційна політика, застосування інновацій та підтримка світової спільноти.

Можна виділити такі шляхи розвитку профільної сфери у воєнний та повоєнний час:

- діджиталізація основних торговельно-технологічних процесів;
- побудова та удосконалення логістики;
- розвиток власних торгових марок, брендів;
- поєднання офлайн та онлайн форматів.

Таким чином, шляхи розвитку включають пошук нових ніш, активну співпрацю з партнерами, розширення ринків збуту та географії присутності, використання грантів, а також діджиталізацію та перехід в онлайн-торгівлю.

Торговельні мережі розширюватимуть лінійку екологічних продуктів, розвиватимуть власні служби доставки, нарощуватимуть виробництво товарів власних торгових марок і вдосконалюватимуть інтернет-магазини.

Ключові гравці ринку уважно вивчають інші канали торгівлі, щоб стати ближче до покупця в умовах воєнного часу. Частина з них відкриває магазини біля дому. Саме такі магазини забезпечують критично важливими позиціями товарів тих містян, яким складно дістатися до великого супермаркету чи гіпермаркету.

Розвиток технологій – це ще один потужний тренд на ринку продуктового ритейлу.

Напрями автоматизації та впровадження інновацій у ритейлі під час війни:

–впровадження формату самообслуговування, збільшення таких кас у торгових залах, відновлення функціонування замовлень онлайн, подальший розвиток продажів онлайн, намагання збільшити їхню частку;

–розвиток власних маркетплейсів у великих торговельних мережах;

–залучення чат-ботів для розширення та покращення комунікацій з покупцями;

–використання QR-кодів у торговому залі;

–активізація впровадження послуги видачі готівки на касі у все більшій кількості торговельних мереж, суттєве збільшення лімітів на зняття готівки.

Діджиталізація і надалі максимально впливатиме на розвиток сегменту роздрібної торгівлі. Автономні магазини (без касирів) стануть максимально актуальними для невеликих торговельних площ. Розумні каси та мобільні застосунки значно скоротять час закупівлі та збільшуватимуть задоволеність клієнта. Досвід роботи з Big Data дозволять аналітикам мереж краще передбачати попит, керувати запасами та автоматизувати процеси ціноутворення.

У 2025 році частка електронної комерції у роздрібі значно збільшиться, зростатиме сегмент швидких доставок (quick commerce), що стане звичним явищем для такого великого міста як Харків. Ритейлери продовжуватимуть розвивати напрямок омніканальності. Об'єднання фізичного магазину, онлайн-платформи та мобільного застосунку, програми лояльності та персоналізовані маркетингові акції – стануть основою операційної роботи.

Після всіх істотних викликів, які зараз виникають у ресторанному бізнесі, існують і визначальні оптимістичні прогнози, що в подальшому чекають на галузь ресторанного господарства після перемоги України.

Харків може стати туристичним центром, у тому числі в сенсі гастрономічного туризму. Українська кухня за рахунок інтересу до України – вже стає популярною в усьому світі. В Україну зайдуть іноземні інвестори – найбільші ресторанні компанії. Українці, які повернуться з-за кордону і там працювали, привезуть із собою нові навички і знання. Українські ресторани – точно потраплять в поле зору міжнародних ресторанних рейтингів. З'являться нові економічні можливості від дії угоди про асоційоване членство в ЄС. Україна отримає інвестиції на відновлення, в тому числі і для сфери гостинності.

Комунальні підприємства, функціонально підпорядковані Департаменту.

Відповідно до рішення 1 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 09.12.2020 № 8/20 «Про закріплення комунальних унітарних підприємств» (із змінами та доповненнями, внесеними згідно з рішенням Харківської міської ради

2 сесії 8 скликання від 30.12.2020 № 21/20, 14 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 25.01.2023 № 329/23) Департаменту адміністративних послуг і споживчого ринку станом на 01.07.2025 функціонально підпорядковані 4 комунальних підприємства: КП «ЮНА», КП «Сігма» ХМР, КП «Підземне місто», КП «Міський торговий ринок».

Рішенням 33 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 03.12.2024 № 682/24 «Про бюджет Харківської міської територіальної громади на 2025 рік» на створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва, активізації підприємницької діяльності фінансову підтримку з бюджету Харківської міської територіальної громади на I півріччя 2025 рік виділено кошти:

- КП «Міський торговий ринок» у сумі 363,0 тис. грн,
- КП «Підземне місто» у сумі 343,5 тис. грн,
- КП «Сігма» ХМР у сумі 222,5 тис. грн.

Фактичне фінансування становить:

- КП «Міський торговий ринок» 346,5 тис. грн,
- КП «Підземне місто» - 342,5 тис. грн,
- КП «Сігма» - 222,5 тис. грн.

Зменшення фінансування з міського бюджету пояснюється дотриманням режиму економії бюджетних коштів та забезпеченням проведення лише першочергових видатків.

КП «ЮНА» здійснює свою фінансово-господарську діяльність за рахунок власних обігових коштів, кошти з бюджету Харківської міської територіальної громади не отримує.

Розділ V «Регуляторна політика»

Реалізація державної регуляторної політики Харківською міською радою та її виконавчим комітетом здійснюється відповідно до вимог законодавства України, що регулює відносини у сфері господарської діяльності, сфері правового регулювання господарських і адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання, і включає в себе:

- планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів;
- встановлення єдиного підходу до підготовки аналізу регуляторного впливу проєктів нормативно-правових актів, які мають регуляторний характер;
- опублікування проєктів регуляторних актів у ЗМІ з метою одержання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань;
- здійснення контролю за дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» відносно проходження проєктами регуляторних актів встановленої процедури;
- здійснення заходів з відстеження результативності регуляторних актів, аналіз звітів стосовно відстеження їх результативності;
- опублікування в ЗМІ інформації щодо здійснення регуляторної діяльності;
- перегляд регуляторних актів;

- збір інформації щодо підготовки, прийняття, здійснення відстеження регуляторних актів;
- аналіз та моніторинг законодавства для здійснення регуляторної діяльності.

Рішенням 33 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 03.12.2024 № 690/24 затверджений План діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів Харківської міської ради на 2025 рік, у відповідності до якого, після внесення змін, планується розробити 6 регуляторних актів.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 02.12.2024 № 567 затверджений План діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів виконавчого комітету Харківської міської ради на 2025 рік, відповідно до якого планується підготовка 1 регуляторного акта.

Діяльність з підготовки проєктів регуляторних актів	I півріччя 2025 р.
Заплановано	7
Розглянуто проєктів регуляторних актів	1
Оприлюднено в офіційних засобах масової інформації проєктів регуляторних актів та аналізів регуляторного впливу до них	1
Прийнято Харківською міською радою та виконкомом Харківської міської ради регуляторних актів	-

Протягом звітного періоду проводилась робота з відстеження результативності регуляторних актів. Розроблено План - графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2025 рік.

Проаналізовано 11 звітів з відстеження результативності регуляторних актів. Звіти з відстеження оприлюднені у засобах масової інформації місцевого значення.